

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА

Ступінь освіти	бакалавр
Освітня програма	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Тривалість викладання	II семестр 2021/2022 н.р.
Заняття:	
Лекції	2 години на тиждень
Практичні/лабораторні/тощо	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Передумови для вивчення (за потреби) _____

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua>

Інші додаткові ресурси:

Консультації:

Онлайн-консультації:

Інформація про викладача:

Пілова Дар'я Петрівна

доцент, кандидат економічних наук, доцент

Персональна сторінка: <https://pe.nmu.org.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi/pilova/pilova.php>

E-mail:

Pilova.D.P@nmu.one

1. Анотація до курсу

Економічна безпека характеризує здатність економіки забезпечувати ефективно задоволення суспільних потреб на національному і міжнародному рівнях.

Стратегія економічної безпеки України визначає шляхи досягнення цілей і реалізації пріоритетів національних інтересів у сфері забезпечення економічної безпеки.

Національним інтересам України відповідає сталий розвиток національної економіки, інтеграція України в європейський економічний

простір, розвиток рівноправного взаємовигідного економічного співробітництва з іншими державами.

Забезпечення національних економічних інтересів вимагає формування і реалізації стратегічного курсу у сфері забезпечення економічної безпеки, спрямованого як на стале нарощення конкурентоспроможності економіки України, так і на поступове зміцнення економічної стійкості та відповідно невразливості національної економіки до зовнішніх і внутрішніх загроз.

Навчальна дисципліна спрямована на формування системи загальнотеоретичних і прикладних знань щодо аналізу, оцінки та забезпечення економічної безпеки.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування компетентностей щодо визначення та аналізу національних економічних інтересів, загроз економічній безпеці та механізмів щодо її забезпечення із здатністю спілкуватися державною мовою у професійній сфері.

Завдання курсу:

– систематизувати та розвинути знання з управління економічною безпекою на різних її рівнях;

– обґрунтовувати заходи щодо управління економічною безпекою на різних її рівнях із використанням інструментів систем міжнародної економічної безпеки;

– обґрунтовувати вплив факторів внутрішнього та зовнішнього середовища на стан економічної безпеки.

3. Результати навчання:

– знати предмет державної діяльності у сфері економічної безпеки;
– знати суб'єктів та об'єкти забезпечення економічної безпеки;
– знати механізм забезпечення економічної безпеки;
– вміти обґрунтовувати вплив факторів внутрішнього та зовнішнього середовища на стан економічної безпеки.

– знати методи оцінки економічної безпеки.

– знати законодавчу та нормативно-правову базу забезпечення економічної безпеки;

– вміти планувати, організовувати та управляти економічною безпекою на різних її рівнях.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ
1 Сутність та зміст поняття «економічна безпека»
Поняття «економічна безпека».
Рівні економічної безпеки.

Види економічної безпеки.
Предмет державної діяльності у сфері економічної безпеки.
Поняття стратегії економічної безпеки.
2 Міжнародна безпека: визначення, зміст та правове забезпечення
Поняття «міжнародна безпека».
Види міжнародної безпеки.
Принципи міжнародної безпеки.
Загрози міжнародній безпеці.
Правові аспекти міжнародної безпеки.
Системи забезпечення міжнародної безпеки.
Міжнародна економічна безпека: сутність, цілі та задачі.
Форми інституційної системи міжнародної економічної безпеки.
3 Національна економічна безпека: визначення, зміст та правове забезпечення
Основні поняття та принципи національної безпеки.
Складові економічної безпеки.
Основні принципи забезпечення національної безпеки.
Основні види національної безпеки України за суспільними сферами функціонування.
Об'єкти і суб'єкти національної безпеки.
Правове регламентування економічної безпеки в Україні.
Принципи політики національної безпеки України.
Основні функції суб'єктів забезпечення національної безпеки України.
4 Національні економічні інтереси: сутність та класифікація
Сутність національних економічних інтересів.
Класифікація національних економічних інтересів.
Національні інтереси України.
5 Загрози національній економічній безпеці: сутність та класифікація
Сутність загроз національній економічній безпеці.
Класифікація загроз національній економічній безпеці.
Загрози економічній безпеці України
6 Методи оцінки економічної безпеки: сутність та зміст
Методи оцінки економічної безпеки.
Основні критерії забезпечення економічної безпеки.
Показники економічної безпеки за класифікаційними ознаками.
Методи експертної оцінки економічної безпеки: загальна характеристика та зміст.
7 Економічна безпека підприємства: визначення, зміст та сутність
Визначення поняття економічної безпеки підприємства.
Фактори та джерела загроз економічній безпеці підприємства.
Корпоративні ресурси підприємства.
Цілі економічної безпеки підприємства.
Загальні принципи та напрямки забезпечення економічної безпеки підприємства.

8 Функціональні складові економічної безпеки підприємства: сутність, індикатори, способи забезпечення
9 Стратегічне забезпечення системи управління економічною безпекою підприємства
Управління економічною безпекою підприємства та стратегічне його забезпечення.
Система показників для оцінки поточного рівня економічної безпеки підприємства.
Аналітична оцінка рівня економічної безпеки підприємства.
Алгоритм проведення функціонального аналізу заходів із забезпечення необхідного рівня економічної безпеки.
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
1. Поняття та зміст загальної теорії економічної безпеки.
2. Рівні економічної безпеки
3. Система національної безпеки.
4. Нормативно-правове забезпечення національної безпеки.
5. Національні економічні інтереси: сутність та класифікація
6. Загрози національній економічній безпеці: сутність та класифікація
7. Методи оцінки економічної безпеки держави: сутність та зміст
8. Економічна безпека підприємства: визначення, зміст, сутність та напрямки забезпечення

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

Обов'язкова наявність у студентів на заняттях смартфона (планшет або ноутбук) з можливістю доступу до Інтернет через Wi-Fi або послугу оператора мобільного зв'язку.

Активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365.

Додатки MS TEAMS та MOODLE інстальовані на смартфон та/або ноутбук.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за дві контрольні роботи (кожна максимально оцінюється у 15 балів) та оцінок за роботу на семінарських/практичних заняттях (оцінюється 14 занять, участь у занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 5 балів). Отримані бали за колоквиуми та семінарські/практичні заняття додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

<p>Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)</p>	<p>Екзамен відбувається у формі письмового іспиту, екзаменаційні білети являють 20 тестових запитань, 1 відкрите запитання. Кожний тест має один правильний варіант відповіді. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 4 бали. Правильна відповідь на відкрите запитання оцінюється у 20 балів. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Максимальна кількість балів за екзамен: 100</p>
<p>Практичні / Семінарські заняття</p>	<p>Ділові ігри та панельні вправи, де відпрацьовуються навички індивідуальної та командної роботи. Розгляд та обговорення кейсів (відеокейсів). Розв'язання задач. Максимально оцінюються у 70 балів (14 занять×5 балів/заняття).</p>
<p>Колоквиуми</p>	<p>Охоплюють матеріали лекційного курсу. Містять тести та відкриті запитання. Максимально оцінюються у 30 балів (2 контрольні роботи×15балів/контрольна робота).</p>

6.3. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

10 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, 1 правильна відповідь оцінюється у 1 бал.

Відкрите питання – 1 правильна відповідь оцінюється в 5 балів, причому:

5 балів – відповідність еталону, наведення прикладів з додаткової літератури

4 бали – відповідність еталону, правильна мова викладення матеріалу.

3 бали – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії.

2 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

1 бал – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та

орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

6.4 Критерії оцінювання *ділових ігор* та *групових завдань* доводяться викладачем до відома здобувачів вищої освіти перед початком кожної ділової гри у вигляді правил та умов отримання оцінки. При цьому до уваги береться результат команди, злагодженість дій учасників, правильність виконання інструкцій, розподіл обов'язків між учасниками команди. У залежності від специфіки ділової гри зазначені умови можуть доповнюватися або змінюватися.

6.6. Критерії оцінювання *дискусій*:

5 балів: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела.

4 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань.

3 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

2 бали: залученість до дискусії викладачем, неуважність, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

1 бал: залученість до дискусії викладачем, небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Основи бізнесу та ліцензування» (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквиумів. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

7.6. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувача вищої освітій буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft

Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Основи бізнесу та ліцезування».

8. Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

- 1 Закон України «Про національну безпеку України». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
- 2 Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року "Про Стратегію національної безпеки України" «Про Стратегію національної безпеки України» від 14 вересня 2020 року №392/2020. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>
- 3 Економічна безпека держави: навчально-методичний посібник / Живко З.Б., Черевко О.В., Копитко М.І., Зачосова Н.В., Живко М.О., Серета В.В., Занора В.О., Бієвець А.В.; за ред. Живко З.Б. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. – 240 с. – Режим доступу: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3466/1/%D0%9D%D0%9C%D0%9F_%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%B8.pdf
- 4 Економічна безпека України: монографія / В. Г. Федоренко [и др.]; Міністерство освіти і науки України, Київський національний університет технологій та дизайну. - Київ : ТОВ «ДКС центр», 2017. 462 с.
- 5 Власюк О.С. Теорія і практика економічної безпеки в системі науки про економіку / О.С. Власюк; Нац. ін-т пробл. міжнар. безпеки при Раді нац. безпеки і оборони України. – К., 2008. 48 с.
- 6 Contemporary Security Studies. Fifth Edition. Edited by Alan Collins. OUP Higher Education Division. 2018. 560 P.
- 7 Philippe Bourbeau. Security: Dialogue Across Disciplines. Cambridge University Press, 2015.

Додаткова література:

- 1 Державна політика забезпечення національної безпеки України: основні напрямки та особливості здійснення. : монографія / Криштанович М.Ф., Пушак Я.Я., Флейчук М.І., Франчук В.І. – Львів : Сполом, 2020. – 418 с. : рис., табл. – Бібліогр. . в кінці розд. – Режим доступу:

http://nbuviap.gov.ua/images/nak_mon_partneriv/Dergavna_polituka_zabezpechennya_nacionalnoi_bezpeku_Ukrainu.pdf

- 2 Тимошенко О.В. Економічна безпека національної економіки в умовах глобалізації: монографія / О.В. Тимошенко. - Київ: Наш формат, 2016. 384 с.
- 3 Економічна безпека: [навч. посіб.] / З.Є. Варналій, П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул та ін ; за ред. З.В. Варналія. – К. : Знання, 2009. 647 с.
- 4 Економічна безпека підприємства: [підручник] / А.М. Дідик, О.Є. Кузьмін, В.Л. Ортинський, Г.В. Козаченко, Ю.С. Погорелов, О.В. Ілляшенко та ін.]; за заг. ред. А.М. Дідика. – Львів. НУ «Львівська політехніка», ТЗоВ «Видавнича група «Бухгалтерія України», 2019. – 524 с. – Режим доступу: http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/17593/1/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf
- 5 Іванюта Т., Заїчковський А. Економічна безпека підприємства. – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 256 с.